

Список використаних джерел:

1. Бобкова Т. В. Концептуальні засади укладання корпусних словників / Т. В. Бобкова // Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. – 2015. – С. 21–30.
2. Данчевська Ю. Корпуси текстів у лінгводидактиці: здобутки та перспективи / Ю. Данчевська // Нова пед. думка.. – 2014. – № 1. – С. 58–60.
3. Демська-Кульчицька О. М. Що таке корпусно-базові дослідження мови / О. М. Демська-Кульчицька. – м. Київ.
4. Коцюк Л. М. Використання корпусів текстів у процесі укладання словників / Л. М. Коцюк // 2006, Лексикографічний бюлетень. Зб. Наук. Праць. – 2006. – С. 15–19.
5. Коцюк Л. М. Програми-конкондарси в лінгвістичній обробці мовного матеріалу / Л. М. Коцюк., 2007. – № 8. – С. 424.
6. AntConc [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.laurenceanthony.net/software/antconc/>
7. Tognini-Bonelli E. Corpus Linguistics at Work / Elena Tognini-Bonelli, 2001. – 224 с.

Вислободська І.М.*викладач,**Національний університет «Львівська політехніка»***ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КОГНІТИВНОЇ ТЕОРІЇ МЕТАФОРИ**

Когнітивна лінгвістика, що є одним із основних напрямків сучасного мовознавства ставить за мету пояснення різних фактів мови й мовлення на підставі зв'язку цих фактів з певними явищами у мисленні людини [1, с. 3].

Когнітивна теорія метафори розвинена у працях Лакоффа, Джонсона, Тернера та ін. У дослідженні Кравцової Ю. В. метафора інтерпретується як метальо-вербальний конструкт, призначений для характеристики та номінації певного об'єкта і створений на основі його аналогії або асоціативної подібності з іншим об'єктом, що вже має найменування, у процесі пізнавальної діяльності людини [2, с. 47]. Відповідно метафоризація – це ментальний процес, що полягає у встановленні відношення подібності між різними реаліями та проектуванні структур знання з однієї сфери в іншу і завершується експлікацією та фіксацією в мові.

Когнітивний підхід до дослідження метафори передбачає такі твердження [3, с. 130]:

– метафора – це концептуальна категорія. Відповідно до класичної теорії метафори з часів Аристотеля, термін «метафора» визначався як поетичний мовний вираз, в якому його мовна форма вживається поза межами свого звичного значення. Когнітивна теорія підтверджує, що метафора є не лише предметом мови, але й мислення. Вона є одним з основних принципів людського пізнання.

– метафори є важливими для семантики мови. Загальні принципи, які набувають форми концептуального картування застосовуються не лише до виразів у романах та віршах, але й до значного обсягу повсякденного мовлення. Набір концептуальних метафор структурує наш повсякденний досвід, включаючи найбільш абстрактні поняття на позначення часу, кількості, стану, змісту, дії, причини, мети, модальності та ін.

– основою метафори є міжконцептуальне (метафоричне) картування, що полягає в здатності людини концептувати одну концептуальну сферу засобами

іншої. Метафоричне картування відбувається між сферою-джерелом (a source domain) та сферою-проекцією (a target domain), тобто на основі концепту сфери-джерела структурується та будується концепт сфери-проекції. Воно є системним набором відповідностей, які існують між складовими елементами вихідної та цільової області. Багато елементів цільового домену надходять з домену-джерела.

– метафори проявляють різний рівень абстракції. Картування відбувається на найбільш абстрактному рівні (для прикладу, на позначення орієнтації, простору, руху та ін.). Базовий рівень абстракції – це рівень багатих ментальних образів та багатой структури знань.

– багато метафоричних виразів є ідіомами. З позицій «класичного» погляду вони мають необґрунтоване значення, тоді як у рамках когнітивної лінгвістики більшість їхніх значень вважаються мотивованими.

Отже, металінгвістичний інструментарій, який використовує когнітивна теорія, а саме поняття метафоричної метафори, метафорична модель, сфера-джерело, сфера-проекція, когнітивне картування є ефективними для аналізу усіх видів метафоричних виразів. Вивчення метафори як продукту мови і мислення реалізує ідею комплексного аналізу до цього унікального явища.

Список використаних джерел:

1. Жаботинська С. Лексичні поля та нелінійна динаміка когнітивних структур // Вісник Львівського у-ту. Серія філологічна, 2011. Випуск 52. – С. 3-11.
2. Кравцова Ю. В. Семантико-когнітивне моделювання метафоризації // Мовознавство, 2011. – № 1. – С. 43-54.
3. Dobrovol'skij D., Piirainen E. Figurative language: Cross-cultural and Cross- linguistic Perspectives // Amsterdam, 2005. – Pp. 121-144.

Вуколова К.В.

Університет митної справи та фінансів

ВІК ЯК СОЦІОЛІНГВІСТИЧНА ЗМІННА

Здобутки в галузі вікової комунікації були досягнуті В. Бакером, А. Вільямсом, П. Екертом, Дж. Коупландом, Н. Коупландом, Т.Б. Крючковою, Дж.Ф. Нуссбаумом, Л.Л. Пеккіоні, Ф. Фердоотом, Дж. Харвудом, М.Л. Хуммертом, Дж. Чешайром, У. Лабовим, П. Трагілом. Серед вітчизняних лінгвістів даним питанням цікавляться Л.О. Ставицька, О.Д. Петренко, Е.Ш. Ісаєв та інші дослідники.

Дорослішання є центральним фактором людського досвіду. Це досягнення фізичних та соціальних здібностей та навичок. Вік і старіння поділяють етапи життя та/або досвід.

Вивчення віку по відношенню до мови, це зокрема, вивчення соціолінгвістичних варіацій. Індивідуальний мовець або вікова група представляють одночасно місце в історії і етап життя. Вік може відображати зміни в мові спільноти, як вона рухається в часі (історичні зміни), а також змінити в мові індивіда, як він чи вона рухається по життю (вік градування).

Відмінності в системах віку в різних культурах можуть мати важливі соціолінгвістичні наслідки. Міжкультурні відмінності можуть показати відмінності в життєвих подіях, сферах, які є істотними для визначення тих заходів, відносно